

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Z OGNJEM IN MEČEM so strahovali po primorski zemlji

24. VI. 1922, ko še ni bilo fašizma:

so italijanski nacionalisti upustošili v vasi Staro selo na Kobariškem sedež družstva «Svoboda».

Leto 2. šte. 234 - Cena 4.- lire

TRST, sredi 6. marca, 1946

Uredništvo in uprava, Piazza Goldoni št. 1-1
Tel. št. 93806, 93807, 93808. Rokopisi se ne vračajo

Dejstva za zaveznisko komisijo

27 let je trpelo naše ljudstvo. 27 let so ga branilo a silo obupanca proti vsem polkuzom raznarodovanja, 27 let je stalo hrabro na braniku svojih zapadnih meja, od Istra do Soče pa tja preko Erd in Benčije, Kraina in Cedada vse do Tarcenta in Rezijske, Trbiča in anežega Kanina. 27 let je trpelo a stienjenimi pestmi Zadnja 4 leta v te svoje pesti ribicem in dinamit v te svoje pesti ribicem in dinamit v prvih letih fašistični grozodejstva, iz vseh predelov Primorske so hitele množice v planine, v partizane, v vseh predelih Primorske, vzhodno in zapadno od Soče so padli naši najboljši. Danes zopet kajko naše matere in vdove. Toda to je tih jok ponosnih zmagovalcev. Danes zopet — in bolj kot kdajkoli poprej — treščijo arca našega ljudstva. Danes so dnevi odločitve. Ali je mogoče, da ne bi dosegli pravice po tolikem trpljenju? Tako se sprašujejo v pričakovanju komisije. Vse oči, vsa arca, vse duše naših ljudi so danes uprte vanjo. Tako nam pišejo o tem iz Kobarida:

Jugoslavija terja svoje narodnostne meje

piše Tassov politični komentator Feodorov

Poročajo, da bo to dni prispela v Trst zavezniska komisija za določitev italijansko-jugoslovanske meje.

Trst, ki je središče Julijske krajine, je bil priključen k Italiji leta 1918. To področje se deli v štiri pokrajine: Gorico, Trst, Istro (Pulj) in Reko. Prebivalstvo Julijske krajine je po podatkih italijanskega ljudskega štetja iz leta 1936, štelo okrog milijon ljudi. Po jugoslovanskih podatkih sta dva tretjini prebivalstva tega področja slovenskega izvora. Italijan Slavoini smatra, da znaša število Italijanov 300.000. Tih pred prv svetovno vojno so smatrali Trst za največje trgovsko in pomorsko središče v srednjem delu Sredozemskega morja, kakor tudi za važno industrijsko središče. Tržaško pristanišče zavema po svoji ureditvi in zmogljivosti eno tmed prvih mest v Evropi.

Kakor je znano, je bil polotok Istra, na obali katerega so mesta Trst, Reka in Pulj, še v 7. stoletju stalno naseljen s Slovani, ki so predstavljali pretežno večino obškega prebivalstva. Slovenci in Hrvači tvorijo tudi danes večino prebivalstva v notranjosti Istre. Po saint-germanski pogodbi sta tako Istra kakor celotna Julijska krajina, ki je bila do leta 1918, v okviru Avstrije, pripadli Italiji.

Lloyd George je v nekem komentarju gleda tega pakta svoječasno izjavil, da bi v primeru plebiscita velika večina glasovala za slovensko zadržanje, ne pa za italijansko. Zelo dolgo pred tem pa je bil italijanski ministri predstavitelj Alfonso Lamarmora leta 1886, govoril, da se nikoli ni pogibljaj v upravljanju Trsta. Mesto je obkroženo s slovenskim prebivalstvom in če bi mesto iz kakih razlogov postalo italijansko, bi bilo to težavna stvar.

Znani državnik nove Jugoslavije Edvard Kardelj je o Trstu in Slovenskem Primorju poudaril, da jugoslovanska ena pretendira na tuje, ampak na svoje etnografske meje, ker je ostalo tven jugoslovanskih meja skoraj deset odstotkov jugoslovanske prebivalstva. Samo oni, ki ne želi izkoreniniti ostankov fašizma v Italiji, je rekel Kardelj, po prvi svetovni vojni smo bili proti svoji volji priključeni k Italiji. Bili smo tedaj razčarani in užaljeni, da se z nami baranta, vendar pa smo upali, da nam italijanska država ne bo ovirala vsaj kulturnega in gospodarskega razvoja. Kaj se je pozneje zgodilo, je vsemu svetu znano. V okviru «vitalistične kulture» so nam obetali paradiz na zemlji. Te «paradize» je kaj kmalu spreminil za slovensko ljudstvo v pekel preganjanja in mučenja, v največjo sramoto dvajsetega stoletja. Ukiniti so naše slovenske šole in prosvetna društva, sežigali so naše knjige in kulturne domove, pregnali slovenski jezik iz uradov, ovrli slovenske pridelave v cerkvi. Tudi na česti niso bili slovenski, utihnil je močan glas v javnosti naša pesem. Naše učiteljstvo in uradništvo je bilo odstavljen ali pa premešano v srednjo in južno Italijo. Oni, ki so vztrajali na naši zemlji, so se kaj kmalu znašli v ječi ali pa v konfinaciji. Kobaričje se prav do italijanski čimovinskih poručenikov in okladatelja Andreja Volarja, ter uničili z bencinom lipo na trgu. Podili so nas iz naše italije, rekochi: Chi non si sente italiano vada in Jugoslavija. One, ki bi nas spet hotele zaslužiti, vprašamo: «Kaj ste naredili z našim mučenikom Andrejem Manfredom?»

Obupni položaj našega ljudstva nas je privedel do zrelotosti in k oboroženemu upor na vseh italijanskih oblasteh pod vodstvom OF. Stopili smo v borbo, da se otresemo za vedno italijanskega suženjstva in se priključimo k domovini Jugoslaviji. V tej borbi je dal Kardelj sledeče žrtve: skupno italijanskega terja: 25; šteti- ta svoboda (zapor, internacija odzavete svobode 90, skupno darstvo 6.147.932 lir.

Tako nam je, da še more kdo dvomiti o naši volji, po vseh žrtvah, po vsaj šestdesetih tisočih ubitih našega ljudstva. Borili smo in borili se bomo za priključenje k materji Jugoslaviji, za priključenje k svojim političnim in narodnim pravicam, da se bomo osvobodili od vsakega italijanskega vpliva, ki je treba o tej stvari pravičljivi splošni razsvetljati. Saj to ni samo naša o- bvezna slovenska pravica, saj to

lahko podpra italijansko fašistično v Trst zavezniska komisija za določitev italijansko-jugoslovanske meje.

Prebivalstvo Julijske krajine sedaj uromičiti svoje davno tečno in izraženo voljo, da se priključi k ljudski republiki Jugoslaviji. Vaško prebivalstvo pričakuje prihoda zavezniske komisije, vsepovod postavljajo tržufalne stavolke in kraji hše. Na sestankih se sprejemajo resolucije z zahtevami, da se Julijska krajina s Trstom priključi k Jugoslaviji. Vendar pa je položaj, kakor poročila tisk, izredno zapleten. Beograjski radio je objavil, da se v samem Trstu in po vsej Julijski krajini nadaljuje teror proti slovenskemu prebivalstvu in da se ponovno uvajajo prejšnji italijanski zakoni. Reakcionarni elementi hvallijo italijanski fašizem in razširjajo letake, ki vsebujejo grobne slovenskemu prebivalstvu. Ne glede na to odmeva glas ljudstva, ki zahteva, da se mu dā možnost, da sam odloča o svoji usodi, vedno močnejše in močnejše in ga ni mogoče zadržati z nobenimi represalijami.

Pulj zahteva priključenje k F.L.R.J.

Ljudstvo izraža v številnih manifestacijah neprestano in vztrajno svoje želje in zahteve po priključenju k F.L.R.J. Pretokli toden so se vršila ljudska shranovanja po vseh puljskih ulicah in tovarnah ter okoliških vaseh, ki se jih je udeležilo več kot 4000 ljudi. Ljudstvo je manifestiralo svojo vdanost ljudski oblasti in Titovi FLRJ. To dokazuje tudi mnogo pozdravov, ki jih je ljudstvo poslalo s teh shranovanj maršalu Titu.

Banca Popolare Italiana finansira delo reakcije v J. K.

Kakor smo že poročali, je bilo 25. februarja plenarno zasedanje SIAU-a v Piracu, kjer so razpravljali o vseh mestnih in tudi mednarodnih problemih. Vsi govorniki so poudarili v svojih govorih, da je edina prava rešitev problema Julijske krajine s Trstom njuna priključenje k Jugoslaviji.

Prihod razmejivne komisije

Trst, 5. (VZN). — Po poročilih agencije BBC pričakuje prihod zavezniske komisije v Julijsko krajino četrtek.

Jugoslovanski državni proračun sprejet

Beograd, 5. — Tanjug — Na večerajnji seji zvezne vlade FLRJ je bil sprejet državni proračun za leto 1946 in prvi tako zakonska predloga o porokah in o splošni državni kmetih. Rešena je bila tudi vrsta tkočih vprašanj.

Tito sprejel belgijskega poslanika

Beograd, 5. — Tanjug — Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je večeraj v navzočnosti pomočnika zunanjega ministra dr. Vladimira Velebita sprejel belgijskega polno- močenega poslanika v Jugoslaviji.

Film „Jugoslavija“

Moskva, 5. — Tass — Snemanje dokumentarnega filma „Jugoslavija“ se je pričelo že dolgo pred osvojitvijo dežele izpod nemških ovsjalcev. Dva sovjetska operaterja filmskih žurnalov, Muromcev in Esurin, ki sta s letalom letela nad Titovimi partizani, sta filmala operacije jugoslovanskih domolju-

bov in posnela težave njihove borbe. Muromcev je padel kot prvi vojak v borbah za Trst; Esurin, ki je bil odlikovan s partizansko zvezdo I. stopnje je ostal pri Titovi armadi do popolne osvoboditve Jugoslavije.

Stalinov nagradenec Lenid Varlamov, režiser centralnega studija dokumentarnih filmov, je pripovedoval Tassovemu dopisniku, da je bil film „Jugoslavija“ dokončan. Treba ga je samo izpopolniti z besedilom, ki ga sestavlja Nija Ehrenburg, ki je nedavno obiskal Jugoslavijo.

Poleg prizorov, ki so jih posneli sovjetski in jugoslovanski operaterji, vsebuje film tudi slike nemških uesajših in četniških filmskih operaterjev. Prve slike kažejo predvojno Jugoslavijo, njena cvetoča mesta in blagostanje dežele. Nemške slike pričajo o zgodovinski strašni izjazi. Na sliki je videti generala Nodiča, kneza namestnika Pavla, Ovetkoviča, Paveliča in druge izjazelce jugoslovanskega ljudstva, ki so prodali svojo domovino Hitlerjevi Nemčiji.

Film prikazuje vse stopnje borbe jugoslovanskih narodov, kaže mesta in vasi, ki so jih osvobodili partizani in katerih prebivalce se pridružujejo borbi proti osvajalcem. Film kaže eno izmed največjih tragedij dežele, «Kavrižjo Jugoslavijo» — oblaganje Kozari, ki je trajalo 56 dni in noči.

Partizanska armada — reorganizirana v redno narodno osvobodilno vojsko — se bori proti do zob oboroženim nemškim in italijanskim divizijam Silno ganjilivo so prizori, ki kažejo najtežje dni, ki so jih prestali jugoslovanski domoljubi. Lačni, razčepani partizani, blodijo skozi sneg. Film prikazuje slike iz slovitih «blike za ranjence, ko so Titovi partizani zadrževali sovražno ofenzivo, da so mogli spraviti ranjence na varno.

Zaključne slike kažejo osvoboditvi Jugoslavije in borbe za Beograd, ki so jih skupno izvajevale jugoslovanske in sovjetske čete.

Dr. Ribar sprejel švicarskega poslanika

Beograd, 5. — Tanjug — Švicarski poslanik v Jugoslaviji dr. Edvard Zellweger je večeraj obiskal predsednika predsedstva narodne skupščine FLRJ dr. Ivana Ribarja in se z njim pol ure pogovarjal.

Maršal Tito čestita Georgijevu

Beograd, 5. — Tanjug — Maršal Tito je postal predsedniku bolgarske vlade Kimonu Georgijevu pršrno čestitke ob bolgarskem narodnem prazniku.

Stavka solidarnosti v Beirutu

Beirut, 5. — AFP — Danes se je tu pričela dolga stavka iz solidarnosti z egiptovsko narodno stvarjo. Vlada je sklenila prepovedati demonstracije stavkujočih zaradi položaja v Egiptu, poudarja pa v svojem razglasu, da «Libanon popolnoma odobrava egiptovske težnje in da je že večkrat pokazal ta svoja čustva».

Nekateri krogovi se boje, da se bodo stavke razvile v množične demonstracije.

17 mrtvih, 299 ranjenih pri spopadih v Aleksandriji

Kairo, 5. VZN — Pri večerajšnjih nemirih v Aleksandriji ob priliki «članskega dneva» za žrtve britanskih tanskih demonstracij, ki so bile 21. februarja, je bilo ubitih 17 oseb, med katerimi 2 britanska vojaka, 299 pa ranjenih.

V poročilu, ki so ga izdal opolnoči, je egiptovski ministri pred- sednik Ismail Sidki paša dejal, da so demonstracije stavkujočih vojsalnce Poročilo pojasnjuje, da so demonstracije aktualne zažati britansko vojskovo stražnico na trgu Saad Saghlul in da so tedaj britanski vojaki začeli streljati ter smrtno ranili nekaj demonstrantov. V tem zapadu sta bila ubita 2 britanska vojaka, 2 pa ranjena.

Sultaneh odpotoval v Teheran

London, 5. — BBC — Perzijski ministri predsednik Ghyam es Sultaneh je danes odpotoval iz Moskve v Teheran.

PROTESTI proti Francovemu terorju

Beograd, 5. — Tanjug — V množični beograjski tovarnah so bili protestni mitingi, na katerih so beograjski delavci in nameščeni protestirali proti usmrtni špan- skih antifašistov. Z mitinga v ie- talski tovarni Rogožarski so posla- li brozavke orednemu odboru združenih sindikatov Jugoslavije, v kateri delavci izražajo svojo žalost in ogorčenje zaradi usmrtni špan- skih borec za svobodo ter ob- stajajo svojo pomoč v borbi za dokončno uničenje fašizma in ustvaritev splošnega mira in svobode vseh zaslužnjega ljudstva. Delavci in nameščeni beograjske električne centrale so poslali demo- kratični španski vladi v Pariz brozavko, v kateri izražajo svojo

ključitev k Jugoslaviji. Po poročilih raznih delegatov je povzel besedni komandant narodne zaščite, ki je prebral izjavo ujetega republikanskega fašista, ki je pri zaslišanju priznal, da je delo reakcionarnih elementov finančrala «Banca popolare italiana». Vsi fašistični elementi so se organizirali v tajen odbor, ki bi moral prevzeti oblast takoj po prenehanju ljudske oblasti in Titovi FLRJ. To dokazuje tudi mnogo pozdravov, ki jih je ljudstvo poslalo s teh shranovanj maršalu Titu.

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Navdušenje, s katerim se ljudstvo udeležilo volitev, govori o njegovi zavednosti, moči in volji živeti v Titovi Jugoslaviji. Ob tej priliki izraža naš narod svoje obžalovanje, da tega njegovega navdušenja niso mogli videti tudi predstavniki mednarodne razmejitvene komisije in da se tako pripravljajo in presodijo resnično naklonjenost, pravo voljo in željo ljudstva po končni in neodložljivi priključenju k materji domovini.

(Po «Glasu Istres»)

Reka je glasovala za demokratično Jugoslavijo

Volitve, ki so se vršile v nedeljo 3. t. m. na Reki, predstavljajo velik zgodovinski dogodek za reško ljudstvo, dogodek, ki je po važno- stni enak njegovim osebovitvi izpod fašističnega suženjstva. To volitve pomenijo še eno veliko zmago ljudske demokracije ne samo za Reko, ker pomen te zmage presega mejo samega mesta, temveč je velika pomena za vso Julijsko krajino in mednarodno javnost, ki je danes bolj kot kdaj poprej zainteresirana glede teh naših krajev. Množična udeležba ljudstva na volitvah je en dokaz, da ljudstvo Julijske krajine hoče svobodo, hoče spoštovanje svojih pravic in volje, da sam odloča o svoji usodi.

Velika zmaga ljudskih množic na Reki na prvih svobodnih volitvah prihaja ravno v dneš, ko manevrirajo mršine imperialistične sile na vse mogoče načine, da bi si pridobile svojo Julijsko krajino ali pa njen del in tako, poptevali pravice in narodovo suverenost ter demokratska načela, ki so smagala v tej volitvi. Dejstvo, da je nad 95% volivci na Reki udeležilo volitev in odzvalo pozivu slovensko-italijanske antifašistične unije, je najboljši odgovor vsem tistim, ki stoji na nasprotni strani v boju proti demokraciji. Tako dejstvo je odgovor italijanski ter ostali reakciji da reško ljudstvo, kakor tudi ljudstvo vse Julijske krajine noče, da se vrne na staro in da je sklenilo živeti v miru ter da se želi boriti proti vsakomur, ki bi ogrozil pridobitve njegovega boja.

Volitve so v svojem bistvu pokazale jasno vsem tistim, ki niso vedeli, ali niso hoteli vedeti, resnično voljo našega ljudstva, katera je danes osredotočena v boju za priključenje k Jugoslaviji.

S temi volitvami je reško ljudstvo potrdilo ne samo svoje zaupanje do ljudske oblasti, ampak tudi program slovensko-italijanske antifašistične unije, ki vsebuje kot temelj priključenje Julijske krajine k Jugoslaviji.

Z okrepitvijo ljudske oblasti, ker se je ljudstvo množično udeležilo volitev in glasovalo za ljudsko oblast, je domača in mednarodna reakcija, ki je napela vse svoje sile, da bi še pred volitvami oslabilo ugled ljudske oblasti, in s tem narod odvrnila od množične udeležbe na volitvah, dobila še en hud udarec. S svojo lažno propagando in s pisarjivo vsakovrstnih laži je reakcija vabila Rečane k abstinen- cenci.

Zmaga prvih svobodnih volitev na Reki zasluži posebno in pozdravne poglede so danes bolj kot kdaj prej obračajo na Julijsko krajino pri reševanju njene usode.

Volitve v Belgiji kažejo še eno značilno posebnost. Kot poročila belgijski tisk, je treba poraz, ki so ga doživeli liberalci, ena izmed izredno dolanih belgijskih strank, razlagati z dejstvom, da je del njeno- jih volivcev prešel k socialistom. Hkrati je velik del socialističnih volivcev zašel h komunistom. Voditelji socialistične stranke bodo morali tudi v bodočnosti upoštevati, da volitvi, ki so glasovali zanj, pričakujejo, da se bo borila za vna- redno demokratične obnove, za likvi- dacijo moči velikih gospodarskih sil, sledeče: «Velika Britanija je in zignih nji reakcije ne glede na to pod kakšnim praporom detuje, kakot so to socialisti objubili pred volitvami. Če bodo nekateri socia- listični voditelji, ki so naklonjeni pogajanjem z desnimi katoličani glede koalcije, upoštevali ta ču- stva svojih članov, se bo enotnost demokratičnih sil Belgije znatno okrepila. To daje možnost za ure- njenje demokratičnega programa, s katerim so socialisti šli na volitve, ker imajo v novem parlamen- tu demokratične stranke večino.

Izvajanje resnih socialnih in gospodarskih reform, demokratizaci- ja socialnega, političnega in gospo- darskega življenja so vprašanja, ki so bila žarišče ostrih političnih bo-jev med demokratičnimi silami na eni, in reakcionarnimi silami na drugi strani vse od osvoboditve Belgije. Demokratičnemu taboru — komunisti, socialisti, levi liberalci, — stoji nasproti reakcionarni tabor, ki so mu na delu demokratski katoličani.

Od enotnosti demokratičnih sil je odvisno, ali bo šla Belgija po demokratični razvojni poti.

Belgijske volitve

Od enotnosti naprednih sil odvisi razvoj demokracije v Belgiji

Moskva, 5. Tass. — Pavlov komentira v «Izvestja» belgijske volitve in piše:

«Belgijski parlament se sedaj razlikuje od parlamenta, ki je bil izvoljen leta 1939. Predvsem med novo izvoljenimi poslanci ni videti predstavnikov fašističnih strank, kot rekavistov» Leona Degrella in flamskih nacionalistov. Kot poročajo belgijski listi, je sedeže in glasove, ki so jih imeli leta 1939, flamski nacionalisti in Degrellovi rekavisti, prevzela krščansko-socialna stranka.

Ključ temu ni mogoče poveda. njna mandatov krščanske socialistične stranke razlagati samo z dejstvom, da so bivše fašistične in polifašistične stranke napadale za desničarske katoličane. Katoliška stranka uživa podporo velikih industrijcev, bankejev, kolonialnih podjetnikov, kar ščiti truje in monopol pred nacionalizacijo in pred vmešavanjem demokratičnih sil v njihovo oblast. Krščansko-socialistično stranko podpirajo vsi oni elementi, ki so aktivno sodelovali z Nemci na čelu s krajem, ki se edaj z vsemi širimi trudi, da bi se vrnil v deželo, in končno industriji- cji, ki so si pridobili med okupaci- cijo velika premoženja.

Nadalje stoji za katoliško stran- ko vsa moč katoliške cerkve. Kardinal Vanroy je ugotovil, da je krščansko-socialistična stranka najbolj goreči in odločni nasprotnik ločitve cerkve od države in šole od cerkve. Nedvomno je med volivno kampanjo podčevala duhovščina uporabljala vse svoje vplive, da bi zavreda svoje župljanje, naj volijo za krščanske socialiste.

Položaj desničarskih katoličanov smo si tudi težko prisluzili. Pri- čakujemo mednarodno komisijo, da vidi in presodi. Prčakujemo, da ji povemo: nočemo mi drugo- gace, kot to, da bomo sami na svojem, da bomo skupaj s Sloven- cji; saj nas je že tako malo in saj smo vendar dall toliko naših najboljših! Pričakujemo komisijo, da vpraša to naše izmučeno ljud- stvo, kaj hoče. Da vpraša in da čuje odgovor: Nočemo biti večje- blipe, nočemo biti sužnji pod Ita- lijo! Nočemo biti sami gospodari svoje zemlje; nik drugace ne za- htevamo, samo Jugoslavijo!

PETRINJE. V februarju 1944. so italijanski fašistični ml- hnilki, ki so imeli postojanko v Podgorjah, aretirali Josipa Petrinjo, in ga pri zaslišanju hudo pretepli.

Dne 14. 6. 1944. so prišli v vas italijanski fašistični mlit- niki, ki so imeli postojanko v Podgorjah, pokradli raznovr- stna živila in odpeljali dve glavi goveje živine.

Ob priliki pohoda po Istri so Nemci 2. 10. 1943. pridrveli v vas, prekalci vse hiše in ukradli dva prašiča, 50 konj, perutnine, 2 telei in razne premičnine. Jož

JUNAKI IZ „NAM NASPROTNE SKUPINE“ ALI TRST - USTAŠKI RAJ

Večkrat smo že opozarjali na neštete brloge belograditskih, četniških in ustaških kolonijev v Trstu. To ni propaganda. To so suha in žalostna dejstva. Zato hočemo danes opisati tak brlog. Je eden od neshitih, toda je zelo značilen.

To je kavarna Jurja Bušića v ulici Matteo Renata Imbrani 10. Kdo je Jure Bušić? O njem smo že enkrat obširno pisali. V Jugoslaviji se je izdal za Velikobrat in četnika ter se nazival Crni Djordje. Leta 1941. pa je srbski Djordje postal hrvaški Jure in Pavelčev kapetan. Pavelčević razbojnik so svojemu „kolegju“ dali takoj oblast in proste roke za vsa njegova plodnoro aktivnosti. Prva Juretova akcija je bila, da je stopil v gostilno „Kairo“ v Zagrebu, Palmotičeva 22, in očetoval svetovlastni francoski Novosel, naj se pobere iz enjegovoga lokala. Franca Novosel je Slovenka. Zato se takrat ni mogla nikomur pritožiti. Morala je pobrati svoje stvari in oditi. Jure Bušić pa je tako postal lastnik lokala.

Nato se je novi lastnik gostilne „Kairo“ pobrigal, da najde srbske ali židovske trgovce s vinom. Prvi, na katerega je našel, je bil neki Klein. Od njega je jemal na kredit vino in likerje. Ko pa se je Klein nekdo pojavil z računom, ga je vrli Jure vprašal: «Kaj si nisi v koncentracijskem taborišču?» Ko se je Klein vračal, ga je pred domom že čakala policija, da ga odpelje. Kleinovi ženi je Jure nekaj dni nato pojasnil, da bo njen most prost, ako izbrše dolg in mu plača takoj 50 tisočakov na roko. Žena je nato prišla, Klein je prišel domov, čez teden dni pa so ga ponovno pobrali... Na ta način je Jure oslepil mnogo zagrebških družin. Čeprav nepismen, je postal bogat in ugleden gospod, družil se je s zloglasnim koljaškim posejnikom Laburidem, s šefom Pavelčevih političnih policije Luščem in njim podobnimi. Nešteto nedolžnih žrtv, ki jih je ovdoli ali sam poklal, ima na vesti. Včasih, kadar so ga zjutraj srečali, je odkrito priznal, da se vrača s službe z Maklami in da je prišel s glavo okrog 200 židovskih in srbskih jetnikov. Za teške vase je reševal enačice znanca za par dni iz zapora, potem pa jih je dal znova zapreti. Na ta način se je silno obogatil. Postal je lastnik Ritz-bara v Zagrebu in Grand hotela v Osljebi in vsi ustaški ministri so obiskovali elegantnega klevača, o katerem niso niti slutili, da ne zna ne pisati ne štati.

Ko so v Jugoslaviji za vsa to gosposod prišli dnevi obračuna, se je Jure Bušić pojavil v edinem mestu, kjer se še bilo gospostvo in „cposla“ za njemu podobno gosposodo — v Trstu.

Tu je takoj pričel izkoriščati vsa svoja bogata „politična“ izkušnja. Predstavljal se je kot skrivnostni gospod, ki ima zveze s italijansko in angloameriško policijo, spravil je več poštenih ljudi v zapore in kmalu ga najdemo kot lastnika bara v ulici Imbrani 10. Tu se sestaja s svojimi starimi poškopenimi tovariši, trika se na prsa in strokousi: Vrnili se bom v Zagreb in kral bom ljudje kot kokosi...

Eden od vsakodnevnih poslušalcev teh Juretovih političnih izbruhov je bivši krojačar in sedanji etrtašički milijonar Babić. 1941. leta je ta gospod ris nam nasprotne skupine postal Pavelčević slogorilko za okraj Duvno. Prišel je ubijati Srbe in Žide, predvsem, pa se je pobrigal, da pride do njihovega blaga in bogatstva. Ko mu je pri tem slušbenem poslu postalo prevroče, je pobežnil v Slovenijo in s lepo visoko denarja dosegel, da so ga proglasili za ubitega. Tako je sebe in svoj od krvi unanjeni in nam sredno spravil v današnji eldorado enam nasprotne skupine.

Drugi obiskovalec Bušičeve bara je enam nasprotne skupine

je ustaški klevač in bivši slogorilko je Samobora pri Zagrebu Oton Fresl. Že leta 1941. je dal ta človek na lastno pobudo ubiti dva pravoslavna uradnika davčne uprave, lastnoročno pa je ubil 6 pri policiji uslužbenih Srbov. Najzanežnejše je bilo sveda, da se je polastil vsega imetja teh svojih žrtv in postal bogataš na račun svojih žrtv. Karkoli je imel v svojem razkosnem stanovanju, vse je bilo nakradeno, tako da je sedaj, ko je prišla Narodnoosvobodilna vojska in so svoji žrtvi zopet terjali svojo imovino nazaj, ostala preostala žena dobesedno brez postelje, dočim on zopet udobno živi kot »bevgunec iz nam nasprotne skupine« v Trstu.

Za danes naj bo dovolj, da omenimo te s današnjega bogataša Jenka Vlašića. Ta človek je postal milijonar na ta način, da je dal s pomočjo svojega prav tako ustaškega svaka pobiti neko židovsko družino in se polastil njih velevogvine, ki je imela v blaginji samo gotovine nad 5 milijonov dinarjev. Od navadnega tihotapca s toba-

kom je postal zdaj Jerko Vlašić tihotapec z zlatniki na kilogram. Tudi on in njegova družina se zdaj sestajajo z drugimi hrvaškimi »Junaki iz nam nasprotne skupine« v baru v ulici Imbrani 10.

Brlog klevačev v Via Imbrani je le eden. Toda takih je nešteto v Trstu in njegovi obiskovalci iz Zagreba, podobno kot vsi oni njim podobni iz Beograda in Sarajeva, Barja in Rima, Splita in Istre, Benetk in Vidma, vsi oni si prizadevajo kaliti enotnost naših vladnih zavaznikov, zastopljati ozračje med ZVU in tukajšnjim ljudstvom, sejati razdor med tukajšnje italijansko manjšino in slovensko večino, hulskati in ustvarjati napetost med Jugoslavijo in Italijo, Ti izmedki iz vseh novih demokratičnih obdobjev vrjajo poleg svojih zločinov in tihotapstva tudi neko propagando. Toda njih obstoj, njih prisotnost v tej pokrajini, to ni propaganda. To je dejstvo. Zalostno dejstvo, ki ga bo gotovo izvelostila in upoštevala tudi prihajajoča mednarodna komisija.

Nov izvršni odbor SIAU za mesto Trst

Novo izvoljeni člani Izvršnega odbora SIAU za mesto Trst so sledeči: Predsednik Ferjan Oskar, profesor, Italijan; podpredsednik Uršič Budi, pomorski mašinist, Slovenec; tajnik Laurenti Eugenio, delavec, Italijan; organizacijski tajnik Bolter Edoardo, uradnik, Italijan; člani: Crisamicchi, trgovec, Italijan; Polacco Massimo, trgovec, Italijan; Mašera Sonja, zdravnica, Slovenka; Burlini Loredana, učiteljica, Italijanka; Donnin Vincenzo, študent, Italijan; Kocjančič Mario, bančni uradnik, Slovenec; Ojo Angel, delavec, Slovenec; Marf Nazario, delavec, Italijan; Luxa Giordano, delavec, Italijan; Pertot Danilo, uradnik, Slovenec.

Konferenca antifašističnih žena za cono A

V četrtek 7. t. m. se bo vršila v Domu pristaniških delavcev v Trstu konferenca antifašističnih žena Trsta in vse cone A Julijske krajine. S to konferenco bodo antifašistične žene dostojno proslavile mednarodni ženski praznik. Razpravljale bodo o doprinosu žena v osvobodilni borbi, o pravicah in dolžnostih žena na podlagi

enakopravnosti, o položaju žena v raznih dobah, o njenem moralnem in materialnem suženstvu pod režimom protijudskih sistemov. Na tej konferenci bodo žene obravnavale tudi organizacijska vprašanja in si v zvezi z njimi zastavile nove naloge.

Obvestilo vsem organizacijam antifašistične mladine

Začasní glavni odbor ZAMJK obvešča vse organizacije antifašistične mladine, da bo dne 10. marca v Trstu konferenca antifašistične mladine za cono A. Na to konferenco bodo povabljeni samo predstavniki mladine iz cone A, kar Zavezniška židovska uprava ne dovoljuje, da se je udeležijo osebe iz cone B.

Zato se obveščajo vse organizacije antifašistične mladine v coni B, da ne bodo mogle poslati svojih predstavnikov na to konferenco v Trstu. Nadajujejo pa naj s pripravljajo za Kongres antifašistične mladine Julijske krajine, ki bo pozneje.

Podpore partizanom in njihovim svojem

Trst - (VZN) — Major P. F. Bodvan - Griffith, vođa vodstva domoljubov Zavezniške vojaške uprave naznanja, da poteče rok za predložitev prošnje za podporo padlim ali ranjenim partizanom 31. marca t. l.

Prav tako sporočamo vsem poveljnikom partizanskih oddelkov, da morajo predložiti sezname z imeni partizanov uradu domoljubov najkasneje do 31. marca.

Nova delavska revija

Te dni bo izšla ilustrirana sindikalna revija »Enotnost«, ki jo izdaja Primorska delavska enotnost. Sodelujejo najvidnejši predstavniki primorskega delavskega gibanja. Prispevali so članke tovariši: Ermanno Solteri-Marino, Ivan Regent, Branko Babić-Vlado, France Stoka, Ivan Pukovec-Vojmir, Amalija Regentova, Jože Fran, Ferdnand Marega, itd. Obravnava: gospodarske, sindikalne in socialne probleme ter zgodovinski razvoj delavskega gibanja. Revija je bogato opremljena, vsebuje 48 strani, in stane 18 30 Tršč. kamor so jim nudili prvo pomoč. Ranjenci so sledeči: 31 letni Bruno Sacchin, iz Rude, težko ranjen; 32 letni Rafael Franco iz Villa Vicentina in 31 letni Bruno Jan iz Gonarsa, ki sta lažje ranjena. Umrli so sledeči: Del Bianco Alojs, star 34 let iz Rude in Franco Viktor star 25 let iz Villa Vicentina. Ostalih dveh niso uspeli identificirati. Pogreb žrtv bo v Trstju. Organiziral ga bodo delovni tovariši.

Obisk dveh ameriških komandantov v coni A

Po obisku vojaštva in vojaških naprav v coni A sta general Lee, vrhovni poveljnik ameriških sil v Sredozemlju, in kontraadmiral James, poveljnik ameriške mornarice v Sredozemlju, izrazila svoje zadovoljstvo nad izvršenjem vojaške dolžnosti ameriških sil v coni A. Ob odhodu iz Trsta sta neuradno izjavila, da sta opazila, da vsebuje 48 strani, in stane 18 30 Tršč. kamor so jim nudili prvo pomoč. Ranjenci so sledeči: 31 letni Bruno Sacchin, iz Rude, težko ranjen; 32 letni Rafael Franco iz Villa Vicentina in 31 letni Bruno Jan iz Gonarsa, ki sta lažje ranjena. Umrli so sledeči: Del Bianco Alojs, star 34 let iz Rude in Franco Viktor star 25 let iz Villa Vicentina. Ostalih dveh niso uspeli identificirati. Pogreb žrtv bo v Trstju. Organiziral ga bodo delovni tovariši.

SIAU Škorkija

Vsi člani vseh terenskih odborov so vabljni jutri ob 20. v društveno dvorano v Vicolo Ospedale Militare šte. 23.

Gostovanje slov. narodnega gledališča za Trst in Slov. Primorje

Daneš ob 20. uri v Gorici, v Ljudskem domu: Bernard Skaw: »Kako zabogaš ob 20. uri. 7. marca v Gorici v Ljudskem domu: Jurčić-Delak: »Deset brat ob 20. uri. 8. marca v Opatjem Selu: Matej Bor: »Raztrganci ob 20. uri. 9. marca v Komunju: Matej Bor: »Raztrganci ob 17. uri. Vito Zupan: »Andante patetico ob 20. uri. 10. marca v Gorici v gledališču Verdi: Matej Bor: »Raztrganci ob 15. uri. 10. marca v Ribembergu: Vito Zupan: »Andante patetico ob 17. uri. 11. marca v Gorici v gledališču Verdi: Pavel Srebrnik: »Pesem s ceste« (premlera) ob 20. uri.

Prebrana

Belniški. »Sepjala sporoča, da bolniški, ki imajo dodatno nakaznico lahko nabavijo naslednja živila: sladkor, testenine, r.č. Olje pa namestno surovskega masla. Cene: sladkor: 135 lir/kg, testenine: 35 lir/kg, r.č. 450 lir/liter, navaden riž 35 lir/kg, r.č. srednje vrste 36 lir in najboljši 43 vrste 43 lir/kg. Razdeljevanje se konča 31. t. m.

Razdeljevanje sladkorja, 6. t. m. bodo začeli deliti po 200 g sladkorja vsem potrošnikom provincie. Razdeljevanje se konča 31. t. m. Cena v Trstu 135 lir za kg.

Na njih naj sodeluje vsa vas. Obnova prosvetnega društva mora biti za vsa vas, za vse vasičane, važen dogodek, mora biti praznik, skupno streho in v slovensko - kitajski vespevaio mnogo bolje, kakor pa je bilo prejšnje društvarenje, ki je le kvano zavrta svaobodni razmah kulturnega dela. Danes imajo prosvetno društvo samo en cilj: širjenje izobražbe med narodom, med vsemi ljudskimi sloji. Pri obnavljanju društva se pogostoma ponovlja prizadevanje, da se ohrani tudi v imenu društva nekdanja tradicija. Načelno ni tem željam kaj oporekati. Nasprotno: Ker še obnavljanje nekoli tako cvetoče življenje, je prav, da manifestiramo le povezanost s tem, da smo obnovljenemu društvu staro ime. Vendar ne sme veljati za pravilo, zlasti ne tam, kjer je bilo prej v oasi več prosvetnih društev. V takem primeru odhajamo s enostranskim izvajanjem osti del vsakdanj, ki je v preteklosti pripadal društvu in nasprotno: pri obnavljanju društva se vendarle bolj važno bistvo in namen društva, kot pa njegovo ime.

Mnoga društva so tudi še formalno obnovljena in so imela svoj ustanovni občni zbor. V drugih krajih pa obstajajo pripravljavitelji odbori. Ti odbori naj bi pohliteli s svojimi pripravami in naj bi tudi sklicali širši svet ustanovne občne shote. Vendar naj bodo občni zbori dobro pripravljani in

Skupščina odpuščenih nameščencev

V nedeljo 3. t. m. je bila ob 10. uri dopoldne v kinodvorani »Albarada« skupščina državnih, javnih in samoupravnih nameščencev, ki jih je fašistični režim iz političnih razlogov preganjal, odpustil iz službe, ali pa predčasno upokojil. Skupščina se je udeležilo 300 prizadetih nameščencev. Tajnik pripravljalnega odbora dr. Sbogar-Brocchi je potočal o izvršenem delu in o bodočih nalogah odbora. Nadalje je obširno poročal o raznarodovalni politiki fašistične vlade, zaradi katere so bili prizadeti tudi nameščenci. Mnoge so odpustili na vročih mestih pa tudi v podrejenih službah, mnoge pa so prisilili, da so se izselili v notranjost države.

Namen odbora je, da se ponovno sprejmejo v službo odpuščenih in predčasno upokojil nameščencev, da se jim omogoči povrniti škodo ter da se omogoči vrnitev iz Italije onih, ki jih je fašistični režim proti njihovi volji tja prenesel.

Po tajnikovem poročilu so navzoči enoglasno sprejeli resolucijo, ki jo bodo v kratkem predložili ZVU in katero objavljamo v izveščku: Spomenica uvodoma navaja, da se je pri skupščini zbralo 350 odpuščenih nameščencev, ki predstavljajo vse Primorce slovenske, italijanske in hrvaške narodnosti, ki se niso mogli iz raznih vzrokov udeležiti skupščine. Ob tej priliki so sklenili ustanoviti neodvisen Pokrajinski odbor odpuščenih državnih in javnih nameščencev, ki lo imel svoj urad v Trstu, v ulici S. Mauricio št. 12, III, pri dr. Karlu Sbogar-Brocchi. V ta namen so izvolili naslednji odbor: predsednik dr. Karol Sbogar-Brocchi, podpredsednik Marij Godina, tajnik Ivan Rusaja. Predsednik bo obenem za-

stopal nameščenec finančne intencije ter pokrajinskih upradov, tajnik železničarsko stroko, podpredsednik pa poščne nameščenec. Nadaljnji člani odbora so: Leandro Godina, ki zastopa učiteljsvo, Ezio Negri pa občinske urade.

Spomenica nadalje obvešča ZVU in vse državne, javne in samoupravne urade, da bo omejenim izvoljenim odbornikom poverjena zaščita interesov vseh prizadetih nameščencev, predsednik odbora pa bo preučeval in nadziral, kako bodo razni uradi reševali društvene vloge. V ta namen se skupščina obrača na ZVU, naj da pristojnim odsekom nalog, da vestno presodijo, ali je mogoče, ki ga bo ZVU predložilo tajništvo odbora ter da s takojšnjim splošnim ukazom prizna vse pravice Primorcem vseh narodnosti, ki so bili okroževani in italijanske vlade pred fašizmom, pri časa fašist. režima in pozneje, pri časa, kot je ZVU določila v preganjanim židom s svojimi imenami št. 3 z dne 25. julija 1945.

Spomenica nadalje zahteva, da ZVU v vseh uradih izvede prelistovanje, ki naj dožene številčno narodnostno razmerje nameščencev z dne 1. maja 1945. in izvede o tem poročilo.

Končno terjaja, naj krajevna in srednja ravnanstva ne ovirajo povratka imen nameščencev, ki je bilvi fašistični režim iz političnih razlogov preselili v notranjost Italije in ki že več mesecev pretrpijo, da bi se vrnili v svojo domovino.

Gospodarstvo

Opozorilo čebelarjem

Zadnje dni so tukajšnji časopisi prineli vsot o nalezljivi gnolobi. Smatramo za potrebno, da čebelarje seznanimo s podrobnostmi te bolezni in da jih obenem opozorimo na nevarnost, ki bi jo utegnila imeti ta bolezen za naše čebelarstvo v primeru, če bi se širila.

Nalezljiva gnoloba napada po navadi ličinke, ko se spreminjajo v žuželke. Pokrovič satja, ki vsebuje napadeno zalego, so temne barve, luknjikavi, udrti itd.

Trupa mrtvih ličink so sprva srednjorjava, pozneje pa potemne, dokler ne postanejo skoraj črna. Razkroj se vrši tako naglo, da jih je skoraj nemogoče izvleči iz starič. Kjer je razkrajanje že napredovalo, se širi kromar smrad, podoban onemu mizarskega kleja.

Nalezljiva gnoloba je vsekakor najhujša bolezen, ki napada čebele. Ena sama kaplja okuženega medu, ki pride v stik z zdravim panjem popolnoma zadostuje, da se vse panj okuži in da proti temu nimamo nikakovega sredstva. Kal te težke bolezni je treba vedno iskati v medu okuženih panjev. Zato umni čebelar nikdar ne uporablja medu, za katerega ne ve, odkod izvira, če ga ni prej steriliziral, za hranbo čebelar. Steriliziral ga pa bo na ta način, da ga vsaj pol-druugo uro kuba in mu pri tem prilije toliko vode, kolikor je medu. Umni čebelar mora prav tako paziti, da ne bi prišli v stik s zdravimi panji predmeti, ki so bili v neposredni bližini okuženih panjev in ki bi mogli biti sami okuženi.

Imamo več načinov zdravljenja te nalezljive bolezni. Vsi ti načini pa so zvezani z mnogimi težkočami. Zato se strokovnjaki pri zdravljenju te bolezni omejujejo zgolj na preventivna sredstva. To je sredstva, ki preprečujejo nadaljnje širjenje bolezni. Najbolj učinkovita preventivna sredstva je pač ta, da se ognjišče okuženja takoj zatra.

Vozni red avtobusne progi Trst-Gorica

Kakor smo že poročali v nedeljski številki, se prične danes 6. t. m. redni potniški promet na avtobusni progi Trst-Gorica. Vozna cena postaja

ura cene	Trst	ura cene
7.15	Opčine	18.10
7.30	Sežana	17.55
7.40	Tomas	17.30
7.55	Duvidovec	17.25
8.10	Kopriva	17.15
8.20	Kobilj	17.05
8.35	Stanje	16.50
8.50	Rihemberk	16.35
9.00	Dornberg	16.20
9.10	Volčjadraga	16.10
9.10	Gorica**	16.00

*) Iz Trsta odhaja od zadržane ulice Fabio Severa.
**) Iz Gorice odhaja s Travlinca (Piazza della Vittoria).

RADIO

SREDA, 6. MARCA

7 glasa za dobro jutro; 7.15 poročila v slovenski; 7.55 pestra glasba; 11.30 španska glasba; 12.30 opernega repertoarja; 12.30 predavanje v slovenski; 12.45 poročila v slovenski; napoved časa; 13.15 reproducirana glasba; 13.30 glasba za godalni orkester; 14.15 pregled vesti; 17. prenos iz Vidma; 18. komorna glasba; 18.30 glasba; 19.30 glasba; 20.30 poročila v slovenski; 21.30 Glasba in njegov orkester; 21.30 Glasba; 21.15 Roberto Stolz: opera v treh delih; 23.15 zadnje vesti v slovenski; 23.25 nočno zabavišče.

AMATERSKE TEKME

Dreher - Albarada: 9:0. Mlado moštvo Albarada je ponovno izgubilo igr. v prvem polčasu je Dreher igral s večerno v svojo korist. Ob 5 je Bagnoil od moštva Albarada moral zapustiti igrišče, ker se je slabo počutil. Tako je Albarada ostala samo z 10 igralci. Tega se je izkoristil nasprotnik, ki je postal napadalen in uspel 2 pred koncem prvega polčasa po zaslugi igralca Vlezolija zabiti prvi gol. V drugem polčasu je Albarada sklenila izenačiti, toda zaradi napake Lizul ni uspel spraviti žoge v nasprotnikovo mrežo. Ob 20 je moral zaradi udara isti igralec zametiti igrišče. Po tem so igrali v razsutij devet proti enajst. Tekma je tako izgubila na lepoto. Ob 45 je Vlezolij zabil še drugi gol za Dreher. Med drugimi so se zlasti izkazali Vlezolij in srednji sveznik Zagoravalec, Lizul in Sinkato od Albarade.

DOBRA SRECA

V počastitev spomina pokojnega Silvanca Mervja iz Bazovice, daroval je Cufar Franc 500 lir za parizanske sirote.

Ob priliki pridivite daroval A. F. Z. in Gropade 1000 lir za parizanske sirote.

ODG. UREDNIK DUSAN HRBEČAK

ZAVJALA

Ker mi je žal nemogoče nabaviti se vsakemu posebej, izročimo vam potem v svojem, kakor vam v imenu vse organizacije, prisočeno hvalno vsem organizacijam, ki so obiskovali vsem posebnikom, ki so obiskovali naše občevanje.

MAME

Z nami suštovstvom EUGENIO LAURENTI

MALI OGLASI

RADIO APARATA za 4000 lir celotno, 10.000 lir prodam. Redka prilika. Pojašnila Corso Garibaldi 6/1. 110

PREVODE iz slovenskega in hrvaškega; ljudski tudi prevode pravnih spisov; nadalje lekcije in konverzacije vseh in daje urad Via S. Nicolò 14/1.

DOKUMENTE na ime Leopoldo Emilio našel. Dobe se v upravljanje Primorskega delavskega.

PROSNIJE - PRITOZBE - VOJNO SKODO - DOKUMENTE - NOTARSKE AKTE - LOKALNE STANOVANJA - NEPRIMICENINE V PRODAJ rešuje in posreduje AGENCIJA VIA S. NICOLÒ 14/1. Telefon 628.

OD TRIGLAVA DO JADRANA

Kanal

Kanalno ljudstvo se je odlikovalo tudi v »Partizanskem tednu«. Kljub temu da so revni, so v Kanalu nabrali za partizanske sirote 6500 lir. Prosvetno društvo »Sodas« pa je v ta namen darovalo namesto venca na grob Paravana Cvet. ka 445 lir. Vas Kostanjevci, ki je bila za časa borbe do tal pokragana in izropana, je zbrala 412 lir. Kozaršče 780 lir. »Ne bomo pustili, da bi sinovi naših padlih borcev za svobodo trpeli budo in pomanjkanje. Desiravno nismo premožni, bomo vendar vsi kot eni storili za sirote vase, kar je v naši moči, so dejali vaščani.

Vaščiče

Vaščiči iz Gradišca in Oševjeka so na pobudo OKNOO obnovili most čez reko Vipavo. Za obnovo razpisal je dejanega mostu so kmetje iz obeh vasi darovali 10 m³ lesa. Ta most so v času borbe poškodovali okopatopri, da bi a tem obrali naše kurje, ki so v vsako noč morali prečo reke. Danes pa so za zasluge vaščanov most zopet obnovili. Tega so veselili vsi okoličani, saj je zlasti našim kmetom, ki imajo polja onstran reke, na veliko korist.

Bovec

Pred nedavnim se je vrnilo v Bovecu zborovanje vseh krajevskih referentov za socialno skrbstvo in zdravstvo in tajnikov odborov Podporna društva (bivši RK). Prisotni sta bili tudi tov. Marja Stih, načelnica komisije za socialne zadeve pri ONO za Gorliško ter tov. Cvetka Beltram za Podporno društvo. Okrajni referent za socialno skrbstvo je razložil določila socialnega skrbstva in dal smernice za bodoče delo. Po vseh bodo ustanovili komisije, ki jih bodo sestavljali zastopniki vseh organizacij. Te organizacije bodo morale pravilno reševati vprašanja, ki so v zvezi z vzdrževanjem podpor potrebnim družinam, sirotam in invalidom. Zdravstvenim referentom pa so razložili prihodnje naloge ter govorili o razdeljevanju knjižice »Zdravstveno stanje v Sloveniji«. Nadalje so sklenili, da bodo pri socialnem skrbstvu in podpornem društvu ustanovili komisijo za razdeljevanje podpor. Delo na tem važno delu se bo še bolj pospešilo.

Idrijski udarniki

Decembra meseca preteklega leta je prozidavca rude na področju poverljivstva PNOO znašala 110,5% napram novembrski produkciji, v januarju 120,8% napram decembrski proizvodnji. V več primerih so prekoridali norme za vrednost, ki si je pred vojno ni bilo mogoče zamisliti. Medtem ko je Idrijski rud-

dar za časa okupacije po nalogu OF zaviral proizvodnjo, vršil sabotaže, se sedaj zaveda, da dela za skupnost in hoče čim več prispevati za skupni blagor. Tako sta rudarja Poljanec Ivan in Skok Julij prekoračila normo za 53%, rudarja Sevaj Filip in Koler Josip za 46%, Sternard Joep in Mikuš Slavko za 45%, Kacin Anton in Lkar Ivan pa za 39%, Toplinice, ki je bila v vojni razrušena od bombardiranja, je sedaj obnovljena. Delavci so popravili peči, generatorje in druge naprave. Povsod vladala velika živahnost. Po zbiranju kovnih žepet zopet živo srebro, plinski generatorji zopet delujejo. Vse to so delavci obnovili s lastnimi močmi in samoiniciativno. Tov. Pavšič je to delo končal v razmeroma kratkem času. Tako je danes generator obnoven po zaslugi in prizadevanju enega samega delavca.

Huda nesreča na železniški postaji v Trzicju

Predvečeršnjim ob 18. uri zvez. čer se je na železniški postaji v Trzicju pripetila težka nesreča. Delavci, ki so zaposleni v ladjevadnici, so kakor vsak večer čakali na vlak, ki bi jih moral odpeljati na njihove domove v Furlanijo. Ko je skupina delavcev videla, da prihaja vlak, je skušala prekoračiti rti. Medtem pa je s nasprotne strani privozil vlak iz Gorice. Nesreča se je zgodila zelo hitro. Štirje mrtvi, od katerih dva neidentificirana, so obdržali popolnoma izmalčeni ob trju. Trije ranjeni pa so b'li dobesedno obiti s krvjo. Prepeljali so jih takoj v bolnico v Trzicju, kamor so jim nudili prvo pomoč. Ranjenci so sledeči: 31 letni Bruno Sacchin, iz Rude, težko ranjen; 32 letni Rafael Franco iz Villa Vicentina in 31 letni Bruno Jan iz Gonarsa, ki sta lažje ranjena. Umrli so sledeči: Del Bianco Alojs, star 34 let iz Rude in Franco Viktor star 25 let iz Villa Vicentina. Ostalih dveh niso uspeli identificirati. Pogreb žrtv bo v Trzicju. Organiziral ga bodo delovni tovariši.

Enotni sledikati

Enotni sindikat kovinarjev, v soboto 9. t. m. bo v ul. Monfort 3, velika plesna zabava kovinarjev, ki bo trajala od 17.30 do 23. ure.

Enotni sindikat stavbenikov, v četrtek naj se ob 18. uri zglase v prostih sindikata zaupniki raznih strok.

Kulturni krožek „M. Kralič“

V četrtek 7. t. m. bo ob 18.30 tov. Saba predaval o »Umestnosti v ZSSR«. Vstop prost.

Proslava praznika žena v Gorici

Antifašistična slovensko-italijanska ženska zveza v Gorici vabja na proslavo mednarodnega ženskega praznika dne 8. marca ob 20 uri v dvorani Ljudskega doma.

Preiskava v gorški tiskarni

V katoliški tiskarni v Gorici je 25. pr. m. vojaška policija izvršila svoje drugo preiskavo. Policisti so pri tem čutili, da ima tiskarna v primeru z ostalimi toliko dela. Iškali je politične lepake, ki naj bi jih baje ta tiskarna tiskala. Ko jih ni našel, je pregledal račune od septembra 1945 do februarja 1946 in se pri tem zlasti zanimal za naročila SIAU-ja.

Ze v fašizem dokončno uničil s vaspusti družtev naša kulturno delovanje in slovenska beseda, preganjan od vsepovsod, je našla podobne zavesti pri domačem ognjišču. Sledila so leta najtemnejša zatiranja, ki pa ga je naš narod prečel, kar je prav gotovo osnaluha tudi svetlih kulturnih tradicij, ki so svetile našemu narodu na temni poti osvajanja.

Ze v teku narodno osvobodilne borbe se je na osvobodnem ozemlju začelo obnavljati naše kulturno delovanje in slovenska beseda, preganjan od vsepovsod, je našla podobne zavesti pri domačem ognjišču. Sledila so leta najtemnejša zatiranja, ki pa ga je naš narod prečel, kar je prav gotovo osnaluha tudi svetlih kulturnih tradicij, ki so svetile našemu narodu na temni poti osvajanja.